

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 28 Ιουλίου 2020

Η επιστροφή και η επανεισοδοχή μεταναστών σε τρίτες χώρες στο μικροσκόπιο των ελεγκτών της ΕΕ

Λιγότερο από το 40 % των παράτυπων μεταναστών που έχουν διαταχθεί να εγκαταλείψουν την ΕΕ επιστρέφουν πράγματι στη χώρα καταγωγής τους ή σε τρίτη χώρα. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) έχει δρομολογήσει έλεγχο με αντικείμενο τη συνεργασία της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισοδοχή παράτυπων μεταναστών. Οι ελεγκτές θα αξιολογήσουν κατά πόσον η δέσμη μέτρων που έλαβε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά το 2015 βελτίωσε τη συνεργασία με τρίτες χώρες προτεραιότητας.

Από το 2008 και κάθε χρόνο, μισό εκατομμύριο αλλοδαποί κατά μέσο όρο διατάσσονται να εγκαταλείψουν την ΕΕ επειδή είτε έχουν εισέλθει είτε διαμένουν παράτυπα στην επικράτεια της. Ωστόσο, μόνο το 38 % αυτών επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους ή στη χώρα από την οποία εισήλθαν στην ΕΕ. Αυτός ο μέσος όρος μειώνεται κάτω του 30 % για τις επιστροφές που λαμβάνουν χώρα εκτός Ευρώπης. Ένας από τους λόγους στους οποίους οφείλονται τα χαμηλά ποσοστά επιστροφής είναι η δυσχερής συνεργασία με τις χώρες καταγωγής των μεταναστών, δηλώνουν οι ελεγκτές.

«Η βέλτιστη δυνατή αντιμετώπιση της μετανάστευσης αποτελεί φλέγον ζήτημα για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της», δήλωσε ο Leo Brincat, Μέλος του ΕΕΣ και επικεφαλής του ελέγχου. «Ως εξωτερικοί ελεγκτές της ΕΕ, πραγματοποιήσαμε πρόσφατα σειρά ελέγχων σχετικά με τις ενωσιακές ρυθμίσεις για το άσυλο και τη μετεγκατάσταση μεταναστών. Αυτή τη φορά θα εξετάσουμε περισσότερο εις βάθος τη διαδικασία επιστροφής και επανεισοδοχής τους σε τρίτες χώρες.»

Το 2015 η Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο δράσης της ΕΕ για την επιστροφή, στο οποίο αναγνώριζε ότι για να είναι ένα σύστημα επιστροφής αποτελεσματικό θα πρέπει, στο πλαίσιο των σχέσεων της με τρίτες χώρες, να δίδεται προτεραιότητα στην επανεισοδοχή των παράτυπων μεταναστών. Το 2016 εισήγαγε το πλαίσιο εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση με σκοπό την προώθηση της καλύτερης συνεργασίας με στοχευμένες χώρες καταγωγής και διέλευσης προτεραιότητας, μεταξύ άλλων μέσω της πολιτικής για τις θεωρήσεις, της αναπτυξιακής βοήθειας και της

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων του σχετικού δελτίου ελέγχου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες δελτίο ελέγχου διατίθεται στα αγγλικά στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ανάληψης διπλωματικών δεσμεύσεων. Το 2017 δρομολόγησε ανανεωμένο σχέδιο δράσης για την επιστροφή, με συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα καταστεί αποτελεσματικότερη η επανεισδοχή σε τρίτες χώρες.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των υποχρεώσεων επανεισδοχής, η ΕΕ έχει συνάψει 18 νομικά δεσμευτικές συμφωνίες επανεισδοχής με τρίτες χώρες. Ωστόσο, οι τρίτες χώρες μπορεί να είναι απρόθυμες να αρχίσουν διαπραγματεύσεις, κυρίως λόγω εγχώριων πολιτικών ζητημάτων, δεδομένου ότι οι συμφωνίες αυτές μπορεί να ανακινούν εχθρική διάθεση στους πολίτες. Ως εκ τούτου, από το 2016, η Επιτροπή επικεντρώνεται στην ανάπτυξη πρακτικών ρυθμίσεων συνεργασίας με αυτές και έχει θέσει σε εφαρμογή διάφορες νομικά μη δεσμευτικές ρυθμίσεις για την επιστροφή και την επανεισδοχή, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο επικρίσεων ως προς το σκέλος της λογοδοσίας, από άποψη δημοκρατική και δικαστική.

Στόχος των ελεγκτών είναι να αξιολογήσουν την πρόοδο που έχει σημειώσει η ΕΕ από το 2015 όσον αφορά την ανάπτυξη του πλαισίου για την επανεισδοχή παράτυπων μεταναστών σε τρίτες χώρες και κατά πόσον αυτό έχει εφαρμοστεί αποτελεσματικά σε σχέση με τρίτες χώρες προτεραιότητας. Θα εξετάσουν τη διαδικασία διαπραγμάτευσης των συμφωνιών και ρυθμίσεων επανεισδοχής της ΕΕ, τον τρόπο προσδιορισμού των χωρών προτεραιότητας, τη στήριξη και τα κίνητρα που παρέχει η Επιτροπή προς τρίτες χώρες για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της επανεισδοχής, καθώς και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

Επί του παρόντος δεν υπάρχει σαφής συνολική εικόνα της ενωσιακής χρηματοδότησης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες σχετικά με την επανεισδοχή μεταναστών. Ωστόσο, οι ελεγκτές εντόπισαν περί τα 60 έργα που συνδέονται με την επανεισδοχή και την επανένταξη παράτυπων μεταναστών, συνολικής αξίας 641 εκατομμυρίων ευρώ. Θα εστιάσουν στη συνεργασία στον τομέα της επανεισδοχής με τις 10 χώρες καταγωγής που σημειώνουν τον υψηλότερο αριθμό μη επαναπατριζόμενων παράτυπων μεταναστών (εξαιρουμένης της Συρίας) και θα αξιολογήσουν επίσης τις επιδόσεις 20 ενωσιακών έργων που συνδέονται με την επανεισδοχή και την επανένταξη παράτυπων μεταναστών στις χώρες αυτές.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

«Επιστροφή» είναι η διαδικασία επανόδου υπηκόου τρίτης χώρας –είτε με οικειοθελή συμμόρφωσή του προς την υποχρέωση είτε με εξαναγκασμό– προς τη χώρα καταγωγής ή διέλευσης, ή προς τρίτη χώρα της επιλογής του, η οποία θα τον κάνει δεκτό. Η επανεισδοχή των υπηκόων μιας χώρας αποτελεί υποχρέωση βάσει του διεθνούς δικαίου. Η συνεργασία στο πλαίσιο της επανεισδοχής αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του πολιτικού διαλόγου της ΕΕ με τρίτες χώρες: η Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και τα κράτη μέλη την προσεγγίζουν μέσω ειδικών πλαισίων συνεργασίας με τρίτες χώρες. Η συμφωνία της Κοτονού μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, καθώς και άλλες συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες, περιλαμβάνουν την υποχρέωση να γίνεται δεκτή η επιστροφή των υπηκόων τους που βρίσκονται παράνομα στην επικράτεια της ΕΕ, κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους και χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις. Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Συμβούλιο έχουν ζητήσει να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των επιστροφών και των επανεισδοχών παράτυπων μεταναστών.

Σήμερα, οι ελεγκτές δημοσίευσαν δελτίο ελέγχου με τίτλο «Migrant return policy – cooperation with third countries on readmission». Τα δελτία ελέγχου παρέχουν πληροφορίες σχετικά με ελεγκτικά έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη και στόχο έχουν να χρησιμεύουν ως πηγή

πληροφοριών για όσους ενδιαφέρονται για την υπό έλεγχο πολιτική ή/και τα υπό έλεγχο προγράμματα. Το πλήρες κείμενο του δελτίου ελέγχου διατίθεται στα αγγλικά στον ιστότοπο του ΕΕΣ eca.europa.eu. Η σχετική έκθεση αναμένεται να δημοσιευθεί το καλοκαίρι του 2021.

Τα τελευταία χρόνια, το ΕΕΣ έχει δημοσιεύσει σειρά εκθέσεων για θέματα μετανάστευσης, μεταξύ αυτών για τη [διαχείριση της μετανάστευσης στην Ελλάδα και στην Ιταλία](#), τον [συνοριακό έλεγχο](#), το [καταπιστευματικό ταμείο της ΕΕ για την Αφρική](#), τη [διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία](#), τα [κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης μεταναστών](#), και την [εξωτερική μεταναστευτική πολιτική](#). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβε το ΕΕΣ στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας της COVID-19 θα βρείτε [εδώ](#).

Υπεύθυνος επικοινωνίας με τον Τύπο για το συγκεκριμένο δελτίο ελέγχου

Damijan Fišer – damijan.fiser@eca.europa.eu τηλ.: (+352) 4398 45510 / κιν.: (+352) 621 552 224